

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Egy felvonás a karzati állón*

Forrás:

A Nap.

Br.

1921. X. 30.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Vigszínház

Idő

"1921

Személy

Egy felvonás a karzati állón

Tizenöt krajeártól — két koronáig

Este fél hét. Az előadást hét órakor kezdik. Husz-huszonöt ember szorong az utcán, majd bedöntik az üvegajtót. Az állóhelyesek a Vigszínházban két koronába kerül a második emeleti álló, ahová dítközünkben tizenöt krajeárért jártunk. Két korona! Isten-kém, milyen szegény kis pénzezzel! Még egy újságot sem lehet venni rajta! Semmit se, csak színházjegyet a Vigszínház második emeleti állóhelyére! Régen bizony elég tekintélyes summa volt a tizenöt krajeár, sok csalafintaság árán tudunk hat nap alatt a hetedikre ennyit megszórolni. Utólag be-
nyalhatjuk, néha még a számtankönyvet is eladtuk szombat délután a vásárnapi Csekyéért és Osztrigás Miciért. Inkább az Osztrigás Miciért. Most? Hol van ez a két korona az egy forinttól vagy a száz krajeártól? Vajjon, kik azok, akik csak két koronát adhatnak kulturáért, mulatságért, szórakozásért? Ezt akartam megtudni, ezért szorongtam ott a Vigszínház pénztára előtt este félhétkor. Elmondom, mit láttam, mit hallottam?

Amikor odaálltam, már négyen álltak a pénztár előtt. Három férfi, egy nő. A három férfi beszélgetett az egy nővel. Ezt a pár mondatot lestem el:

Nő: Nekem olyan mindegy, hogy unnan nézem az előadást, csak ülni nem szeretek. Egész nap ülök az irodá-

ban, azért járok az állóhelyre, hogy kipihenjem az ülést. Igaz, hogy nem is tejsz abból a vacak ezernégyszázból.

Első férfi: Higyje el nagysád, igaz van! En itt fizetek két koronát és egészen jól élvezek, viszont kérem, a moziban fizetek két koronát és nem élvezek semmit, mert a mozi utalom. (Ez a férfi keménykalapot és felöltöt viselt, közben sokat köhögött és huszonöt éves lehetett, esetleg iparos.)

Második férfi: Kérem, ezt én nem helyeslem. A mozi is lehet mű élvezet. Én felállva járok. Az ember ott is tanul. Különösen a tanulságos képeknel. Ugyebár kisasszony? (Diák).

A nő: Moziba nem járhat az ember egyedül, mert az ilyesmi nem szép. Arra nem lehet ráfogni, hogy okvetlen fontos. Az én nagynéném moziba nem ereszt el, de színházba igen.

Harmadik férfi: A nagysád téved. Ha az ember emancipált, moziba is járhat. A nagysád kenyérkereső, tehát moziba is járhat. Jelzem, a mozi én utálok, mert nekem a beszéd a fontos. Nekem jöhet a Pirl Vité, ha én a Varsányit láthatom. (Angol bajusz, széles puha kalap, szörmeállós kabát, esernyő. A negyvenen tul.)

Közben jelentékenyen szaporodott a várakozók tömege. Mindenki igyekezett az ajtó közelébe térközni, mert aki legelőször felér, elfoglalhatja a legjobb helyeket. Jobbra-balra figyeltem, minden szót meg akartam hallani. Egészen jól öltözött fiatal emberek is voltak közöttünk és csaknem elegáns nők. Csodálatos állapotot-

meg, hogy többé-kevésbé valamennyien ismerték egymást. Köszöntöttek egymást az érkezők és várakozók, barátságosan, bizalmasan.

A portás kinyitotta az ajtót, hatalmas lendülettel repültem be a pénztár elé. A publikum egy része rohant a lépcsők felé, de többen a pénztár korlátja mögött sorakoztunk. Perc alatt rám került a sor. Mindenki kétkoronással fizetett. Az ülőhelyesek udvariasan előre engedték az állókat, az ő helyüket egy sem foglalja el senki. Nem tudom miért — én is rohantam fel a lépcsőn, mint a többi. Odafenn már afig volt hely. A színház még csaknem üres volt, de az állóhelyen minden jobb pozíciót elfoglaltak már. A baloldalon állapodtam meg, közvetlenül a karzati lejáró lépcső mellett. Előtte, a korlátokhoz támaszkodva újságot olvasott egy öreg ember, biztosan hatvanon felül. Jobbról-balról zúnamögve tárgyalták az előadás várható eseményeit. Most jutott eszembe, hogy nem is tudom, mi megy. Megkérdezni resteltem, a jegyszedtől kértem a Magyar Szinpadot. A háttam mögött ezt a megjegyzést hallottam:

— Szép kis Pali. Kétkoronás jegyet vesz és négyet ad a szinlapért.

Borzasztóan szégyeltem, hogy Pallának néztek, ez még nem történt meg velem! De legalább megtudtam, hogy a Hazatérést jütszák. A darabot már láttam, nem nagyon érdekelt. Csak az állóhely publikuma. Néztem a nőket. Tizenegy nő volt az állóhelyen. Körülbelül tizenöt férfire jutott egy nő. Mert

a férjpublikumot nemcsak a darab, hanem a jelenlévő nők is érdekelték, amint az a felvonás megkezdése után kitűnt. Szemlélt tartottam a publikum fölött. Ha a ruha teszi az embert, itt igen sok ember volt. Rongyosat alig láttam. Csupa polgárisan öltözött férfi, munkások, diákok, pár egyenruhás fiatal ember, öreg nyugdíjas bácsik, fiatal lányok testvérekkel, vőlegényekkel, vagy esetleg vőlegényjelöltekkel.

— Kíváncsi vagyok. Csorlosra — mondja egy hang. Azt hallottam, ebben a legjobb.

— Ugyan kérem! Csorlos! Anna! mindegy! A legjobb volt a Lillomban Becsületszavamra.

— Mit adja maga a Becsületszavát? Láttja maga a Tesiőrben?

— Majd hogy nem láttam!

— Ahogy maga látta! Maga még akkor tojás volt. Az volt egy sakkifás Tudja maga, hogy húzta ki a köpenyegét? Öt percig húzta.

— A maga fejét húzták öt percig, — szölt közbe egy goromba hang — tudja maga, mi az öt pere . . .

— Mit gondol, mivel beszél? Régebben járok ide, mint maga. Nyolc éve!

— No hát én meg tizenhét éve! Én még a Nikó Linát is láttam, meg Tihanyit!

A vitát bezárta a sötétség. Megkezdtek az előadást. Csend lett. Az állóhely elhallgatóit. A szin elegáns szoba. Mellette megszólal az előbbi vehemens hang.

— Egy ilyen szoba nem is rossz! Tudja, hogy ez mibe kerül?

— Pszi! Ne murizzon!

— Tudja milyen fiatal, hogy engem leintsen!

Egészen halkan parázs kis veszekedés támad, amelynek Varsányi Irén megjelenése vet véget.

Alig mond pár szót, már elhangzik a kritika:

— Hiába, csak egy Varsányi van a világon!

— Bizony, fört adhat mindenkinek.

— No, a Gomba se csekélység!

Pár méterre tőlem egy férfi barátságosan a mellette álló nő vállára fektette a fejét, úgy nézi az előadást.

— Ezeknek, úgy látszik, nincs lakásuk — hangzik fel ismét a hátam mögött.

Roszmájuk is bőven akadnak odafenn, de ezeket hamarosan leintik.

— No, láttam már jobbat is — mondja az első felvonás közepén egy vastag morgó hang, mire mellette így válaszolnak:

— Mit akar maga látni az első közepén? Maga nem jár színházba. Majd a második, azt nézze meg.

— Ugy beszél, mintha ő volna a szerző! — mondja egy karzati humorista.

— Maga ne beszéljen! Magának minden tetszik! Az ember csak bírálhat.

— Szép kis kritikus. Ha kritizálni akar, menjen a páholyba. Itt ne morgogjon!

— Majd szünetben elintézzük.

Ezzel befejezték a vitát, de hamarosan újabb kezdődött.

A színpadon Csontos harctérről, háborúról beszél, mire valaki megjegyzi:

— Tudja, hogy ez disznóságot! Mit di-

csérik itt nekem a franciákat. Hiszen ez egy francia propaganda-darab!

— Irodalomba nincs propaganda. Különbösen is ez egy társalgási darab, ha tudni akarja.

— Uraim, uraim! Ne tessék társalogni.

— Varsányi csak Varsányi! Minden szavát érteni. Tudja, hogy milyen nehéz az. Csak Varsányi!

Alig mulik el egy perc, hogy újabb vita ne kerekedjék. Két ember a karzaton soha sincsen egy véleményen.

— A Csontos lazsál! — állapítja meg valaki.

— Ugyan ne blamálja magát! Ez magának iazelálás! Természetes. Ez a művészet. Ha szavalást akar, menjen a Nemzetibe.

— No, no, ott se igen szavalnak már, csak az öregek.

— A színészek nem törődnek a karzattal. Elfelejtik, hogy itt nem hallani, csak a tiszta beszédet.

Ezek az egyszerű vélemények egyszerű szavakkal sokszor fején találják a szegyet.

Közeledett a felvonás vége. Az állóhely publikuma megérezte ezt és a fiatalember levette fejét a nő válláról. Összecsapódott a függöny — a karzat alig tapsolt. Csendülatos: a páholyokban, földszinten összehűződtek a tenyerek, a karzaton alig hallatszott pár taps. Saladtak fel a buffetbe. Szódavizet ittak. A második felvonást nem néztem végig, mert csatlóztam a karzati álló publikumában. Mégis csak más volt resen — illemtér. (Zs. A.)